

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. balandžio 30 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Direktyva 2014/41/ES – Europos tyrimo orderis baudžiamosiose bylose – Įrodymų, kuriuos vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos jau turi, gavimas – Išdavimo sąlygos – Šifruotų telekomunikacijų paslauga – *EncroChat* – Teismo sprendimo būtinumas – Pažeidžiant Sąjungos teisę gautų įrodymų naudojimas“

Byloje C-670/22

dėl *Landgericht Berlin* (Berlyno apygardos teismas, Vokietija) 2022 m. spalio 19 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. spalio 24 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

M. N.

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kuri sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas L. Bay Larsen, kolegijų pirmininkai A. Prechal, K. Jürimäe (pranešėja), C. Lycourgos, T. von Danwitz, Z. Csehi ir O. Spineanu-Matei, teisėjai M. Ilešič, J.-C. Bonichot, I. Jarukaitis, A. Kumin, D. Gratsias, M. L. Arastey Sahún ir M. Gavalec,

generalinė advokatė T. Ćapeta,

posėdžio sekretorius D. Dittert, skyriaus vadovas, ir K. Hötzel, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2023 m. liepos 4 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Staatsanwaltschaft Berlin*, atstovaujamos R. Pützhoven ir J. Raupach,
- M. N., atstovaujamo *Rechtsanwalt S. Conen*,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, P. Busche ir M. Hellmann,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos L. Halajová, M. Smolek ir T. Suchá,
- Estijos vyriausybės, atstovaujamos M. Kriisa,

* Proceso kalba: vokiečių.

- Airijos, atstovaujamos *Chief State Solicitor* M. Browne, M. A. Joyce ir D. O'Reilly, padedamų BL D. Fennelly,
 - Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Gavela Llopis ir A. Pérez-Zurita Gutiérrez,
 - Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. Bain, R. Bénard, B. Dourthe, B. Fodda ir T. Stéhelin,
 - Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér,
 - Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman, A. Hanje ir J. Langer,
 - Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
 - Švedijos vyriausybės, atstovaujamos F.-L. Göransson ir H. Shev,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos H. Leupold, M. Wasmeier ir F. Wilman,
- susipažinęs su 2023 m. spalio 26 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose (OL L 130, 2014, p. 1) 2 straipsnio c punkto, 6 straipsnio 1 dalies ir 31 straipsnio, taip pat lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant baudžiamąją bylą, iškeltą M. N., dėl trijų Europos tyrimo orderių, kuriuos išdavė *Generalstaatsanwaltschaft Frankfurt am Main* (Frankfurto prie Maino generalinė prokuratūra, Vokietija; toliau – Frankfurto generalinė prokuratūra), teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2002/58/EB

- 3 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514) 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės gali patvirtinti teises priemones, ribojančias šios direktyvos 5 ir 6 straipsniuose, 8 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse ir 9 straipsnyje nustatytų teisių ir pareigų taikymą, jeigu toks ribojimas yra būtina, tinkama ir adekvati demokratinės visuomenės priemonė, skirta apsaugoti nacionalinį saugumą (t. y. valstybės saugumą), gynybą, visuomenės saugumą, taip užkardant, tiriant ir nustatant baudžiamąsias veikas ar neteisėtą elektroninių ryšių sistemos naudojimą, kaip nurodyta

[1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355)] 13 straipsnio 1 dalyje. <...> Visos šioje dalyje nurodytos priemonės turi atitikti bendruosius Bendrijos teisės principus, tarp jų ir [įskaitant] nurodytus [ESS] 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse.“

Direktyva 2014/41

4 Direktyvos 2014/41 2, 5–8, 19 ir 30 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(2) pagal [SESV] 82 straipsnio 1 dalį teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose [Europos] Sąjungoje turi būti grindžiamas nuosprendžių ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principu, kuris nuo 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperėje įvykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo visuotinai laikomas Sąjungoje vykdomo teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose pagrindu;

<...>

(5) nuo to laiko, kai buvo priimti [2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/577/TVR dėl turto arba įrodymų arešto aktų vykdymo Europos Sąjungoje (OL L 196, 2003, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 185)] ir [2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/978/TVR dėl Europos įrodymų orderio, skirto gauti daiktus, dokumentus ir duomenis siekiant juos naudoti baudžiamuosiuose procesuose (OL L 350, 2008, p. 72)], tapo aišku, kad dabartinė įrodymų rinkimo sistema yra pernelyg suskaidyta ir sudėtinga. Todėl reikia naujo požiūrio;

(6) 2009 m. gruodžio 10–11 d. priimtoje Stokholmo programoje Europos Vadovų Taryba išreiškė nuomonę, kad reikėtų tęsti išsamios sistemos, skirtos įrodymams rinkti tarpvalstybinio pobūdžio bylose, kuri būtų grindžiama tarpusavio pripažinimo principu, kūrimą. Europos Vadovų Taryba nurodė, kad šioje srityje galiojantys aktai sudaro nevientisą sistemą ir kad reikia naujo požiūrio, pagrįsto tarpusavio pripažinimo principu, be to, kad taip pat būtina atsižvelgti į tradicinės savitarpio teisinės pagalbos sistemos lankstumą. Todėl Europos Vadovų Taryba paragino sukurti išsamią sistemą, kuri pakeistų visus šiuo metu šioje srityje galiojančius aktus, įskaitant Pamatinį sprendimą 2008/978/TVR, kuri, kiek įmanoma, būtų taikoma visų rūšių įrodymams, kurioje būtų nustatyti įvykdymo terminai ir pagal kurią, kiek įmanoma, būtų apriboti atsisakymo vykdyti orderį pagrindai;

(7) šis naujas požiūris turėtų būti grindžiamas vienintele priemone, kuri vadinama Europos tyrimo orderiu (toliau – ETO). ETO turėtų būti išduodamas vienai ar kelioms konkrečioms tyrimo priemonėms vykdyti ETO vykdančioje valstybėje (toliau – vykdančioji valstybė), siekiant surinkti įrodymus. Tai apima ir įrodymų, kuriuos vykdančioji institucija jau turi, gavimą;

(8) ETO taikymo sritis turėtų būti horizontali, todėl jis turėtų būti taikomas visoms tyrimo priemonėms, kuriomis siekiama surinkti įrodymus. Tačiau tam, kad būtų sudaryta jungtinė tyrimo grupė ir tokioje grupėje surinkti įrodymai, reikalingos specialios taisyklės, kurias būtų geriau nustatyti atskirai. Todėl, nedarant poveikio šios direktyvos taikymui, tos rūšies tyrimo priemonei toliau turėtų būti taikomi galiojantys aktai;

<...>

(19) laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimas Sąjungoje grindžiamas tarpusavio pasitikėjimu ir prezumpcija, kad kitos valstybės narės laikosi Sąjungos teisės ir visų pirma paiso pagrindinių teisių. Tačiau ta prezumpcija yra nugincijama. Todėl jei esama pagrįstų priežasčių manyti, kad vykdančios ETO nurodytą tyrimo priemonę būtų pažeista atitinkamo [asmens] pagrindinė teisė ir kad vykdančioji valstybė nepaisytų jai tenkančių pareigų, susijusių su [Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija)] pripažintų pagrindinių teisių apsauga, turėtų būti atsisakyta vykdyti ETO;

<...>

(30) galimybės bendradarbiauti pagal šią direktyvą dėl telekomunikacijų tinklais perduodamų duomenų [telekomunikacijų] perėmimo neturėtų apsiriboti tik telekomunikacijų turiniu, bet galėtų apimti ir su tokiais telekomunikacijomis susijusių srauto ir vietos nustatymo duomenų rinkimą, kad kompetentingos institucijos galėtų išduoti ETO siekdamos gauti mažiau privatumą ribojančių duomenų apie telekomunikacijas. ETO, išduotam siekiant gauti su telekomunikacijomis susijusių ankstesnių srauto ir vietos nustatymo duomenų, turėtų būti taikoma bendra ETO vykdymui taikytina sistema ir, atsižvelgiant į vykdančiosios valstybės nacionalinę teisę, toks ETO gali būti laikomas prievartine tyrimo priemone.“

5 Šios direktyvos 1 straipsnyje „Europos tyrimo orderis ir pareiga jį vykdyti“ nustatyta:

„1. Europos tyrimo orderis (ETO) – valstybės narės (toliau – išduodančioji valstybė) teisminės institucijos priimtas arba patvirtintas teisminis sprendimas, kad kitoje valstybėje narėje (toliau – vykdančioji valstybė) būtų įvykdyta viena ar kelios konkrečios tyrimo priemonės siekiant gauti įrodymų pagal šią direktyvą.

ETO taip pat gali būti išduotas tam, kad būtų galima gauti įrodymus, kuriuos jau turi vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos.

2. Valstybės narės vykdo ETO remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šia direktyva.“

6 Minėtos direktyvos 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nurodyta:

„Šioje direktyvoje taikomos šios terminų apibrėžtys:

<...>

c) išduodančioji institucija:

- i) teisėjas, teismas, tiriantysis [ikiteisminio tyrimo] teisėjas ar prokuroras, kompetentingas atitinkamoje byloje, arba
- ii) bet kuri kita kompetentinga institucija, kaip apibrėžė išduodančioji valstybė, konkrečioje byloje veikianti kaip baudžiamajame procese tyrimą atliekanti institucija, pagal nacionalinę teisę kompetentinga nurodyti rinkti įrodymus. Be to, prieš perduodant ETO vykdančiajai institucijai, patikrinus, ar jis atitinka šioje direktyvoje nustatytas ETO išdavimo sąlygas, visų pirma 6 straipsnio 1 dalyje išdėstytas sąlygas, išduodančiosios valstybės teisėjas, teismas, ikiteisminio tyrimo teisėjas ar prokuroras patvirtina ETO. Jei ETO patvirtino teisminė institucija, ta institucija ETO perdavimo tikslais taip pat gali būti laikoma išduodančiąja institucija;

- d) vykdančioji institucija – institucija, kompetentinga pagal šią direktyvą ir panašioje nacionalinėje byloje taikytinas procedūras pripažinti ETO ir užtikrinti jo vykdymą. Pagal minėtas procedūras vykdančiojoje valstybėje gali būti reikalaujama teismo leidimo, kai tai numatyta jos nacionalinėje teisėje.“
- 7 Šios direktyvos 4 straipsnyje „Procesų, kuriuose gali būti išduotas ETO, rūšys“ nustatyta:
„ETO gali būti išduotas:
a) baudžiamajame procese, kurį pradėjo teisminė institucija ar kuris gali būti pradėtas teisminėje institucijoje dėl nusikalstamos veikos pagal išduodančiosios valstybės teisę;
<...>“
- 8 Direktyvos 2014/41 6 straipsnyje „ETO išdavimo ir perdavimo sąlygos“ nurodyta:
„1. Išduodančioji institucija gali išduoti ETO tik tuo atveju, kai tenkinamos šios sąlygos:
a) išduoti ETO yra būtina ir proporcinga 4 straipsnyje nurodyto proceso tikslu, atsižvelgiant į įtariamojo arba kaltinamojo teises, ir
b) ETO nurodytą (-as) tyrimo priemonę (-es) būtų galima nurodyti vykdyti tokiomis pačiomis sąlygomis panašioje nacionalinėje byloje.
2. 1 dalyje nurodytas sąlygas kiekvienu atveju įvertina išduodančioji institucija.
3. Tais atvejais, kai vykdančioji institucija turi pagrindo manyti, kad neįvykdytos 1 dalyje nurodytos sąlygos, ji gali konsultuotis su išduodančiąja institucija dėl ETO vykdymo svarbos. Po tos konsultacijos išduodančioji institucija gali nuspręsti panaikinti ETO.“
- 9 Šios direktyvos 14 straipsnis „Teisių gynimo priemonės“ suformuluotas taip:
„1. Valstybės narės užtikrina, kad ETO nurodytų tyrimo priemonių atžvilgiu būtų taikomos teisių gynimo priemonės, lygiavertės priemonėms, kurias galima taikyti panašioje nacionalinėje byloje.
<...>
7. Išduodančioji valstybė atsižvelgia į sėkmingą ETO pripažinimo arba vykdymo nuginkėjimą pagal savo nacionalinę teisę. Nedarant poveikio nacionalinėms procesinėms taisyklėms, valstybės narės užtikrina, kad išduodančiojoje valstybėje vykstančiame baudžiamajame procese vertinant įrodymus, gautus pasinaudojus ETO, būtų paisoma teisės į gynybą ir būtų užtikrintas teisingas bylos nagrinėjimas.“
- 10 Minėtos direktyvos 30 straipsnyje „Telekomunikacijų tinklais perduodamos informacijos [Telekomunikacijų] perėmimas naudojantis kitos valstybės narės teikiama technine pagalba“ nustatyta:
„1. ETO gali būti išduotas siekiant perimti telekomunikacijų tinklais perduodamą informaciją [telekomunikacijas] valstybėje narėje, kurios techninė pagalba yra reikalinga.

<...>

7. Išduodama 1 dalyje nurodytą ETO arba informacijos [telekomunikacijų] perėmimo metu išduodančioji institucija, jeigu ji tam turi konkrečią priežastį, taip pat gali prašyti daryti įrašo transkripciją, jį dekoduoti arba iššifruoti, jeigu vykdančioji institucija su tuo sutinka.

8. Išlaidos, atsirandančios taikant šį straipsnį, padengiamos laikantis 21 straipsnio nuostatų, išskyrus išlaidas, atsirandančias darant perimtų pranešimų transkripciją, juos dekoduojant ir iššifruojant, kurias padengia išduodančioji valstybė.“

11 Šios direktyvos 31 straipsnyje „Pranešimas valstybei narei, kurioje yra informacijos [telekomunikacijų] perėmimo subjektas ir kurios techninės pagalbos nereikia“ nurodyta:

„1. Tais atvejais, kai siekiant įvykdyti tyrimo priemonę vienos valstybės narės (toliau – perimančioji valstybė) kompetentinga institucija duoda leidimą perimti telekomunikacijos tinklais perduodamą informaciją [telekomunikacijas], o nurodyme perimti informaciją [telekomunikacijas] nurodytas informacijos [telekomunikacijų] perėmimo subjekto susižinojimo adresas naudojamas kitos valstybės narės (toliau – valstybė narė, kuriai pranešama), kurios techninės pagalbos nereikia informacijos [telekomunikacijų] perėmimui įvykdyti, teritorijoje, perimančioji valstybė informuoja valstybės, kuriai pranešama, kompetentingą instituciją apie informacijos [telekomunikacijų] perėmimą:

a) prieš perimant informaciją [telekomunikacijas] – tais atvejais, kai nurodymo atlikti informacijos [telekomunikacijų] perėmimą pateikimo metu perimančiosios valstybės kompetentinga institucija žino, kad informacijos [telekomunikacijų] perėmimo subjektas yra arba bus valstybės narės, kuriai pranešama, teritorijoje;

b) informacijos [telekomunikacijų] perėmimo metu arba perėmus informaciją [telekomunikacijas] – iškart po to, kai tampa žinoma, kad informacijos [telekomunikacijų] perėmimo subjektas informacijos [telekomunikacijų] perėmimo metu yra arba buvo valstybės narės, kuriai pranešama, teritorijoje.

2. 1 dalyje nurodytas pranešimas siunčiamas naudojant C priede nustatytą formą.

3. Tuo atveju, kai panašioje nacionalinėje byloje nebūtų leidžiama perimti informacijos [telekomunikacijų], valstybės, kuriai pranešama, kompetentinga institucija nedelsdama ir vėliausiai per 96 valandas nuo 1 dalyje nurodyto pranešimo gavimo gali pranešti perimančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai:

a) kad informacijos [telekomunikacijų] perėmimo negalima vykdyti arba jis turi būti nutrauktas ir

b) prireikus – kad visa medžiaga, jau perimta, kol informacijos [telekomunikacijų] perėmimo subjektas buvo jos teritorijoje, negali būti naudojama arba gali būti naudojama tik laikantis jos nurodytų sąlygų. Valstybės narės, kuriai pranešama, kompetentinga institucija informuoja perimančiosios valstybės kompetentingą instituciją apie priežastis, kuriomis grindžiamos tos sąlygos.

<...>“

- 12 Direktyvos 2014/41 33 straipsnio „Pranešimai“ 1 dalyje išvardyta informacija, kuri turi būti pateikta ir prieinama visoms valstybėms narėms ir Europos teisminiam tinklui (ETT), sukurtam 1998 m. birželio 29 d. Bendraisiais veiksmais 98/428/TVR, Tarybos priimtais remiantis [ES] K.3 straipsniu dėl Europos teisminio tinklo sukūrimo (OL L 191, 1998, p. 4; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 91).

Vokietijos teisė

- 13 Telekomunikacijų perėmimas siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą reglamentuotas *Strafprozessordnung (StPO)* (Baudžiamojo proceso kodeksas, toliau – *StPO*).
- 14 Pagal *StPO* 100a straipsnio 1 dalies pirmą–trečią sakinius atitinkamai leidžiama kontroliuoti vykstančius ryšius taikant „klasikinę“ telekomunikacijų kontrolę, stebėti vykstančius ryšius instaliavus šnipinėjimo programinę įrangą į galinius įrenginius („telekomunikacijų perėmimas prie šaltinio“) ir atlikti *Landgericht* (apygardos teismas, Vokietija) nutarties dėl atitinkamos priemonės priėmimo dieną pasibaigusio ryšio duomenų, įrašytų į įrenginį, poėmį („ribota krata internetu“). Pagal *StPO* 100b straipsnį galima perskaityti visus galiniame įrenginyje įrašytus duomenis („krata internetu“).
- 15 Norint imtis visų šių priemonių reikia, kad būtų konkretus įtarimas, jog padaryta nusikalstama veika, o atitinkamų nusikalstamų veikų kategorija apsiriboja tam tikromis *StPO* 100a straipsnio 2 dalyje ir 100b straipsnio 2 dalyje išvardytomis veikomis.
- 16 Be to, pagal *StPO* 100e straipsnio 1 ir 2 dalis kompetentingas *Landgericht* (apygardos teismas) gali nurodyti taikyti minėtas priemones tik atitinkamos prokuratūros prašymu. Pagal *StPO* 100e straipsnio 2 dalį, siejamą su 1950 m. rugsėjo 12 d. *Gerichtsverfassungsgesetz (GVG)* (Teismų įstatymas) (*BGBL.* 1950 I, p. 455) 74a straipsnio 4 dalimi, krata internetu priklauso išimtinai šio *Landgericht* (apygardos teismas) specialiosios kolegijos kompetencijai.
- 17 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 1982 m. gruodžio 23 d. *Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (IRG)* (Tarptautinės teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose įstatymas) (*BGBL.* 1982 I, p. 2071) (toliau – *IRG*) nėra aiškiai nustatytos institucijos, kompetingos išduoti Europos tyrimo orderius. Taigi pagal *StPO* 161 straipsnį Europos tyrimo orderį dėl telekomunikacijų kontrolės užsienyje gali priimti prokuratūra, atlikdama tyrimą prieš pateikiant kaltinimus.
- 18 *IRG* 91g straipsnio 6 dalyje, kuria į Vokietijos teisę perkeltas Direktyvos 2014/41 31 straipsnis, nustatyta, kad kompetentinga institucija, kuriai valstybė narė praneša apie savo ketinimą taikyti perėmimo priemonę Vokietijos teritorijoje, turi uždrausti įgyvendinti šią priemonę arba naudoti perimtus duomenis ne vėliau kaip per 96 valandas, arba nustatyti tokių duomenų naudojimo sąlygas, kai tokia priemonė panašiu atveju neleidžiama nacionaliniu lygmeniu. Vis dėlto *IRG* nepaaiškinta, ar apie pačią priemonę turi būti pranešta kompetentingam *Landgericht* (apygardos teismas) arba atitinkamai prokuratūrai. *IRG* 92d straipsnyje reglamentuota tik kompetingos institucijos teritorinė jurisdikcija.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 19 Prancūzijos institucijoms atliekant tyrimą paaiškėjo, kad persekiojamieji asmenys nusikalstamoms veikoms, iš esmės susijusioms su prekyba narkotinėmis medžiagomis, daryti naudojosi šifruotais mobiliaisiais telefonais, kurie veikė pagal licenciją „EncroChat“. Šie mobilieji telefonai dėl specialios programinės įrangos ir pakeistos įrangos leido per Rubé (Prancūzija) įrengtą serverį užmegzti ištininį šifruotą ryšį, kurio negalima perimti tradiciniais tyrimo metodais (toliau – paslauga *EncroChat*).
- 20 2018 ir 2019 m. Prancūzijos policijai pavyko, gavus teisėjo leidimą, išsaugoti šio serverio duomenis. Šie duomenys leido jungtinei tyrimo grupei, į kurią buvo įtraukti Nyderlandų ekspertai, sukurti „Trojos arklio“ tipo programinę įrangą. 2020 m. pavasarį ši programinė įranga *tribunal correctionnel de Lille* (Lilio baudžiamųjų bylų teismas, Prancūzija) leidimu buvo instaliuota minėtame serveryje, o iš jo – minėtuose mobiliuosiuose telefonuose, panaudojus tariamą atnaujinimą. Šią programinę įrangą naudojo 32 477 naudotojai (iš viso buvo užsiregistravę 66 134 naudotojai) iš 122 šalių; maždaug 4 600 jų buvo Vokietijoje.
- 21 2020 m. kovo 9 d. *Bundeskriminalamt* (Federalinė kriminalinės policijos tarnyba, Vokietija, toliau – BKA) ir Frankfurto generalinės prokuratūros atstovai, taip pat, be kita ko, Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės institucijų atstovai dalyvavo Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) surengtoje vaizdo konferencijoje. Per šią konferenciją Prancūzijos ir Nyderlandų institucijų atstovai informavo kitų valstybių narių institucijų atstovus apie tyrimą, kurį vykdė šifruotus mobiliuosius telefonus prižiūrinčios bendrovės atžvilgiu, ir apie numatomą duomenų (įskaitant duomenis iš mobiliųjų telefonų, esančių už Prancūzijos teritorijos ribų) perėmimo priemonę. Vokietijos institucijų atstovai išreiškė susidomėjimą naudotojų Vokietijoje duomenimis.
- 22 2020 m. kovo 13 d. pranešime BKA pranešė pradėti tyrimą visų nežinomų paslaugos *EncroChat* naudotojų atžvilgiu dėl įtariamos organizuotos prekybos dideliais narkotinių medžiagų kiekiais ir nusikalstamo susivienijimo. BKA pagrindė šį pradėtą tyrimą paaiškinimu, kad pats naudojimas paslauga *EncroChat* leidžia įtartai sunkių nusikaltimų darymą, visų pirma prekybos narkotinėmis medžiagomis organizavimą.
- 23 Remdamasi šiuo pranešimu, Frankfurto generalinė prokuratūra 2020 m. kovo 20 d. pradėjo tyrimą X atžvilgiu (toliau – *UJs* procedūra), o šiam tyrimui suteikta žyma „Skubu“.
- 24 2020 m. kovo 27 d. BKA per Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo) saugią keitimosi informacija sistemą „Secure Information Exchange Network Application“ (SIENA) iš jungtinės tyrimo grupės gavo pranešimą, skirtą paslaugos *EncroChat* duomenimis suinteresuotų valstybių narių policijos institucijoms. Šių valstybių narių kompetentingų institucijų buvo paprašyta raštu patvirtinti, kad jos buvo informuotos apie duomenų iš jų nacionalinėje teritorijoje esančių mobiliųjų telefonų rinkimo metodus. Jos taip pat turėjo užtikrinti, kad perduoti duomenys iš principo bus naudojami tik vertinimo tikslais, o vykstančioms tyrimo procedūroms bus naudojami tik gavus jungtinėje tyrimo grupėje dalyvaujančių valstybių narių leidimą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, prašomus patvirtinimus BKA perdavė suderinusi su Frankfurto generaline prokuratūra.
- 25 Laikotarpiu nuo 2020 m. balandžio 3 d. iki birželio 28 d. BKA susipažino su kasdien Europolo serveryje skelbiamais duomenimis, susijusiais su Vokietijoje naudojamais mobiliaisiais telefonais.

- 26 2020 m. birželio 2 d. per *Ujs* procedūrą Frankfurto generalinė prokuratūra pirmuoju Europos tyrimo orderiu paprašė Prancūzijos institucijų leisti be apribojimų naudotis paslaugos *EncroChat* duomenimis baudžiamosiose bylose. Savo prašymą ji grindė tuo, kad Europolas informavo BKA apie tai, kad daug labai sunkių nusikalstamų veikų, įskaitant didelio kiekio narkotinių medžiagų importą ir prekybą jomis, Vokietijoje buvo įvykdyta mobiliaisiais telefonais, kuriuose veikia ši paslauga, ir kad iki šiol nenustatyti asmenys yra įtariami planuojantys ir darantys labai sunkius nusikaltimus Vokietijoje, naudodamiesi šifruotais ryšiais.
- 27 Gavęs šį prašymą, *tribunal correctionnel de Lille* (Lilio baudžiamųjų bylų teismas) leido perduoti ir teismo procese naudoti Vokietijos naudotojų mobiliųjų telefonų, kuriuose įdiegta paslauga *EncroChat*, duomenis. Vėliau papildomi duomenys buvo pateikti pagal du papildomus Europos tyrimo orderius, atitinkamai 2020 m. rugsėjo 9 d. ir 2021 m. liepos 2 d. (toliau kartu su 2020 m. birželio 2 d. Europos tyrimo orderiu – Europos tyrimo orderiai).
- 28 Vėliau Frankfurto generalinė prokuratūra atskyrė *Ujs* procedūrą ir perskyrė prieš tam tikrus naudotojus (įskaitant M. N.) pradėtas tyrimo procedūras vietos prokuratūroms. Šiomis aplinkybėmis *Landgericht Berlin* (Berlyno apygardos teismas, Vokietija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kyta klausimas dėl Europos tyrimo orderių teisėtumo pagal Direktyvą 2014/41.
- 29 Pirmąją trijų klausimų grupę šis teismas siekia nustatyti, kuri institucija yra kompetentinga priimti Europos tyrimo orderius.
- 30 Šiuo klausimu 2022 m. kovo 2 d. nutartyje, priimtoje byloje 5 StR 457/21 (DE:BGH:2022:020322B5STR457.21.0), *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija) konstatavo, kad Frankfurto generalinė prokuratūra, kuri vykdo tyrimą *Ujs* procedūroje, turi kompetenciją išduoti Europos tyrimo orderius dėl įrodymų perdavimo (toliau – 2022 m. kovo 2 d. Aukščiausiojo Federalinio Teismo nutartis). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepitaria tokiam aiškinimui. Jis linkęs manyti, kad pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalį, siejamą su šios direktyvos 2 straipsnio c punktu, Europos tyrimo orderius galėjo išduoti tik teismas.
- 31 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi 2021 m. kovo 2 d. Sprendimu *Prokuratuur (Prieigos prie elektroninių ryšių duomenų sąlygos)* (C-746/18, EU:C:2021:152) ir 2021 m. gruodžio 16 d. Sprendimu *Spetsializirana prokuratura (Srauto ir vietos nustatymo duomenys)* (C-724/19, EU:C:2021:1020). Konkrečiau kalbant, jis remiasi samprotavimais, kuriuos Teisingumo Teismas šiuose sprendimuose suformuotoje jurisprudencijoje išdėstė aiškindamas Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose įtvirtintas pagrindines teises. To teismo nuomone, šią jurisprudenciją galima taikyti aiškinant Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a punktą.
- 32 Baudžiamąjį persekiojimą vykdančių Vokietijos institucijų prieigai prie paslaugos *EncroChat* duomenų pagal Europos tyrimo orderius turi būti taikomi kriterijai, analogiški tiems, kuriais reglamentuota prieiga prie duomenų, saugomų pagal Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį. Tai, kad šios paslaugos duomenys buvo ne išsaugoti telekomunikacijų operatoriaus pagal administracinį nurodymą, o nedelsiant surinkti baudžiamąjį persekiojimą vykdančių Prancūzijos institucijų, nepateisina kitokio sprendimo. Priešingai, dėl šios aplinkybės labiau suvaržomos atitinkamų asmenų pagrindinės teisės.

- 33 Be to, iš Direktyvos 2014/41 2 straipsnio c punkto matyti, kad Europos tyrimo orderį baudžiamojo persekiojimo tikslais, neatsižvelgiant į nacionalines jurisdikcijos taisykles esant panašiai situacijai nacionaliniu lygmeniu, visada turi išduoti teismas, kuris nevykdo konkrečių tyrimo priemonių, kai vykdamas šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalies a punkte numatytą proporcingumo kontrolę reikia atlikti sudėtingą esamų interesų palyginimą ir ši kontrolė yra susijusi su dideliais pagrindinių teisių suvaržymais.
- 34 Antra ir trečia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimų grupės susijusios su materialinėmis sąlygomis, taikomomis Europos tyrimo orderio išdavimui.
- 35 To teismo nuomone, pirma, Europos tyrimo orderis, kuriuo prašoma leisti baudžiamojo persekiojimo tikslais susipažinti su duomenimis, gautais perėmus telekomunikacijas, atitinka Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytas būtinumo ir proporcingumo sąlygas, tik jeigu egzistuoja konkrečiais faktais pagrįsta kiekvieno atitinkamo asmens dalyvavimo darant sunkią nusikalstamą veiką prezumpcija.
- 36 Minėtas teismas nepritaria 2022 m. kovo 2 d. Aukščiausiojo Federalinio Teismo nutartyje padarytai išvadai, kad Europos tyrimo orderiams išduoti pakanka vien nedetalizuotos kelių nusikalstamų veikų prezumpcijos. Savo abejonės jis grindžia Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl duomenų saugojimo teisėtumo, visų pirma proporcingumo, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį, vertinimu, ir šiuo klausimu remiasi 2021 m. kovo 2 d. Sprendimu *Prokuratuur (Prieigos prie elektroninių ryšių duomenų sąlygos)* (C-746/18, EU:C:2021:152, 39, 40 ir 50 punktai) ir 2022 m. balandžio 5 d. Sprendimu *Commissioner of An Garda Síochána ir kt. (C-140/20, EU:C:2022:258, 44 punktas)*. Šiuo atžvilgiu negalima prieštarauti tam, kad atitinkamų asmenų pagrindinių teisių apsauga nacionaliniame procese pakankamai užtikrinama nacionalinėmis baudžiamojo proceso taisyklėmis.
- 37 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiamam teismui taip pat kyla klausimų dėl Europos tyrimo orderio proporcingumo, kiek tai susiję su Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje ir 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje garantuojama teise į teisingą bylos nagrinėjimą. Pagal šią teisę reikalaujama, kad teismo proceso šalis turėtų realią galimybę pateikti pastabas dėl įrodymų. Tai ypač taikytina tuo atveju, kai įrodymai gauti iš techninės srities, kurioje kompetentingas teismas ir bylos šalis neturi specialių žinių.
- 38 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies b punktą išduodančioji institucija turi patikrinti Europos tyrimo orderyje nurodytą priemonę pagal nacionalinę teisę.
- 39 Vis dėlto 2022 m. kovo 2 d. nutartyje Aukščiausiasis Federalinis Teismas konstatavo, kad pagrindinėje byloje ši nuostata netaikytina. Jo nuomone, minėta nuostata susijusi tik su Europos tyrimo orderiu, kuriuo siekiama surinkti įrodymus ir kuris dar turi būti vykdomas. Ji netaikoma Europos tyrimo orderiui, kuriuo siekiama tik perduoti jau surinktus įrodymus. Taigi priemonės kontrolė pagal nacionalinę teisę yra perteklinė.
- 40 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano priešingai – kad Europos tyrimo orderį išdavusi institucija tokiu atveju pagal nacionalinę teisę turi patikrinti tyrimo priemonę, kuria grindžiamas duomenų rinkimas. Kitaip tariant, ši institucija Europos tyrimo orderiu gali

prašyti vykdančiojoje valstybėje surinktų įrodymų tik tuo atveju, jeigu panašioje nacionalinėje situacijoje tyrimo priemonė, kuria remiantis buvo surinkti šie įrodymai, būtų leista išduodančiojoje valstybėje.

- 41 Ketvirtoji prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pateiktų klausimų grupė susijusi su Direktyvos 2014/41 31 straipsnio išaiškinimu.
- 42 Tas teismas mano, kad jeigu valstybė narė nori perimti Vokietijos teritorijoje esančių asmenų telekomunikacijas, pagal šį straipsnį ji privalo apie planuojamą perėmimą pranešti kompetentingai Vokietijos institucijai prieš pradėdama įgyvendinti priemonę arba kai tik sužino apie šių asmenų buvimo vietą.
- 43 2022 m. kovo 2 d. nutartyje Aukščiausiasis Federalinis Teismas suabejojo tuo, kad Prancūzijos taikoma duomenų išgavimo priemonė yra „telekomunikacijų perėmimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 dalį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas laikosi priešingos nuomonės. Jis mano, kad Prancūzijos ikiteisminio tyrimo institucijos turėjo pranešti kompetentingai Vokietijos institucijai apie įsiskverbimo į Vokietijos mobiliuosius telefonus, kuriuose įdiegta paslauga *EncroChat*, priemonę prieš ją įgyvendindamos.
- 44 Nors Vokietijos teisės aktuose nustatyta šios institucijos teritorinė jurisdikcija, vis dėlto juose nepaaiškinta, ar toks pranešimas turi būti adresuojamas *Landgericht* (apygardos teismas), ar atitinkamai prokuratūrai. Vokietijos teismų praktikoje ir doktrinoje šiuo klausimu pateikiamos skirtingos nuomonės. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pritartų tam, kad Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „kompetentinga institucija“ būtų aiškinama taip, kad ji gali reikšti tik instituciją, nepriklausomą nuo bet kokių nurodymų ir nesuinteresuotą duomenimis tyrimo tikslais, t. y. teismą.
- 45 Iš tiesų tuo atveju, kai tarpvalstybinės priemonės taikomos Sąjungos teritorijoje ir įgyvendinamos vienu metu kelių valstybių narių interesais, sąvoka „Europos tyrimo orderis“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2014/41 2 straipsnio c punktą, ir šios direktyvos 31 straipsnyje vartojama sąvoka „pranešimas“ iš esmės yra pakeičiamos viena kita. Todėl turėtų būti skatinama suderinti už tokias priemones atsakingų institucijų įgaliojimus.
- 46 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat kyla klausimas dėl valstybių narių suvereniteto apsaugos tikslo, kurio siekiama Direktyvos 2014/41 31 straipsniu, atsižvelgiant į itin didelį slapto kišimosi į ryšius jautrumą.
- 47 Penktoji pateiktų klausimų grupė susijusi su galimo Sąjungos teisės pažeidimo pasekmėmis, atsižvelgiant į lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus.
- 48 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nacionaliniai sprendimai, priimti dėl naudojantis paslauga *EncroChat* gautų duomenų, grindžiami principu, kad, pirma, šie duomenys gali būti naudojami ir, antra, tuo atveju, kai galimi Sąjungos teisės pažeidimai, pirmenybė vis dėlto turi būti teikiama baudžiamajam persekiojimui, atsižvelgiant į remiantis šiais duomenimis nustatytą nusikalstamų veikų sunkumą.
- 49 Vis dėlto šiam teismui kyla abejonių dėl šio požiūrio atitikties Sąjungos teisei, visų pirma lygiavertiškumo ir veiksmingumo principams.

- 50 Dėl lygiavertiškumo principo minėtas teismas pažymi, kad pagal Vokietijos baudžiamojo proceso teisės normas duomenys, surinkti taikant telefoninių pokalbių pasiklausymo priemonę, kurios imtasi nepaisant teismui šioje srityje suteiktos kompetencijos ir nesant konkrečios prezumpcijos dėl konkrečiai išvardytų nusikalstamų veikų, negalėjo būti panaudoti.
- 51 Dėl veiksmingumo principo pažymėtina, kad iš 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *Prokuratuur (Prieigos prie elektroninių ryšių duomenų sąlygos)* (C-746/18, EU:C:2021:152, 43 punktas) matyti, jog tikslas, kad neteisėtai gauta informacija ir įrodymai nepagrįstai nepadarytų žalos asmeniui, įtariamam padarius nusikalstamas veikas, gali būti pasiektas ne tik uždraudžiant naudoti tokią informaciją ir įrodymus, bet ir atsižvelgiant į jų neteisėtumą, kai vertinami įrodymai arba skiriama bausmė.
- 52 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, draudimas naudoti šiuos įrodymus tiesiogiai išplaukia iš Sąjungos teisės veiksmingumo principo. Šis draudimas taikomas pagrindinėje byloje, nes bendrasis teisės į teisingą bylos nagrinėjimą principas buvo pažeistas keliais aspektais ir, be kita ko, tuo, kad techninis ekspertas negali tikrinti Europos tyrimo orderiais prašomų duomenų dėl to, kad Prancūzijos institucijos juos kvalifikavo kaip „karinę paslaptį“.
- 53 Be to, tas teismas iš 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 141 punktas), 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *Prokuratuur (Prieigos prie elektroninių ryšių duomenų sąlygos)* (C-746/18, EU:C:2021:152, 50 punktas) ir 2022 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Commissioner of An Garda Síochána ir kt.* (C-140/20, EU:C:2022:258, 65 punktas) daro išvadą, kad kovos su sunkiomis nusikalstamomis veikomis tikslas negali pateisinti bendro ir nediferencijuoto asmens duomenų saugojimo. Baudžiamojo persekiojimo institucijos vėliau negali susipažinti su tokiais neteisėtai ir be priežasties saugomais duomenimis, net jeigu jais remiantis būtų galima konkrečiu atveju išsiaiškinti sunkias nusikalstamas veikas.
- 54 Šiomis aplinkybėmis *Landgericht Berlin* (Berlyno apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Dėl sąvokos „išduodančioji institucija“ aiškinimo pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalį, siejamą su 2 straipsnio c punktu:
- a) Ar Europos tyrimo orderis, kuriuo siekiama gauti įrodymus, jau esančius vykdančiojoje valstybėje (šiuo atveju – Prancūzijoje), turi būti išduotas teismo, jeigu pagal išduodančiosios valstybės (šiuo atveju – Vokietijos) teisę panašioje nacionalinėje byloje nurodyti surinkti atitinkamus įrodymus turėjo teismas?
 - b) Subsidiariai: ar tai taikoma bent jau tais atvejais, kai vykdančioji valstybė ėmėsi atitinkamos priemonės išduodančiosios valstybės teritorijoje, siekdama vėliau pateikti perimtus duomenis suinteresuotosioms išduodančiosios valstybės tyrimo institucijoms baudžiamojo persekiojimo tikslais?
 - c) Ar įrodymų gavimo tikslu išduodamas Europos tyrimo orderis, neatsižvelgiant į išduodančiosios valstybės nacionalines jurisdikcijos taisykles, visada turi būti išduotas teismo (arba nepriklausomos institucijos, nedalyvaujančios baudžiamajame tyrime), jeigu priemonė susijusi su dideliu svarbių pagrindinių teisių suvaržymu?
2. Dėl Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a punkto aiškinimo:

- a) Ar pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a punktą draudžiama remiantis Europos tyrimo orderiu perduoti perimtus telekomunikacijų tinklais perduodamus duomenis, jau esančius vykdančiojoje valstybėje ([nagrinėjamu atveju –] Prancūzijoje), visų pirma srauto ir vietos nustatymo duomenis bei ryšių turinio įrašus, jeigu vykdančioji valstybė perėmė visų ryšio paslaugos abonentų duomenis, Europos tyrimo orderiu prašoma perduoti visų išduodančiosios valstybės teritorijoje esančių abonentų duomenis, o skiriant ir taikant duomenų perėmimo priemonę arba išduodant Europos tyrimo orderį nebuvo jokių konkrečių požymių, kad tie individualūs abonentai yra padarę sunkias nusikalstamas veikas?
 - b) Ar pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a punktą yra draudžiamas toks Europos tyrimo orderis, jeigu vykdančiosios valstybės institucijos dėl didelio slaptumo negali patikrinti taikant duomenų perėmimo priemonę perimtų duomenų vientisumo?
3. Dėl Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimo:
- a) Ar pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies b punktą draudžiama remiantis Europos tyrimo orderiu perduoti perimtus telekomunikacijų tinklais perduodamus duomenis, jau esančius vykdančiojoje valstybėje ([nagrinėjamu atveju –] Prancūzijoje), jeigu vykdančiosios valstybės duomenų perėmimo priemonė, kurią taikant duomenys buvo surinkti, pagal išduodančiosios valstybės ([nagrinėjamu atveju –] Vokietijos) teisę panašioje nacionalinėje byloje būtų buvusi neteisėta?
 - b) Subsidiariai: ar tai taikoma bent jau tuo atveju, kai vykdančioji valstybė vykdė duomenų perėmimą išduodančiosios valstybės teritorijoje ir jos interesais?
4. Dėl Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 ir 3 dalių aiškinimo:
- a) Ar su įsiskverbimu į galinius įrenginius susijusi priemonė, skirta interneto ryšio paslaugos srauto, vietos nustatymo ir ryšių duomenims perimti, yra telekomunikacijų perėmimas, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2014/41 31 straipsnį?
 - b) Ar Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 dalyje numatyta informacija visada turi būti pateikiama teismui, ar tai taikoma bent jau tais atvejais, kai pagal valstybės, kuriai pranešama ([nagrinėjamu atveju –] Vokietijos), teisę perimančiosios valstybės ([nagrinėjamu atveju –] Prancūzijos) numatytą priemonę panašioje nacionalinėje byloje galėtų paskirti tik teismas?
 - c) Tiek, kiek Direktyvos 2014/41 31 straipsniu taip pat siekiama užtikrinti atitinkamų telekomunikacijų tinklų naudotojų individualią apsaugą, ar tai apima ir duomenų naudojimą baudžiamojo persekiojimo tikslais valstybėje narėje, kuriai pranešama ([nagrinėjamu atveju –] Vokietijoje), ir, jeigu taip, ar šis tikslas yra lygiavertis tolesniam tikslui – apsaugoti valstybės narės, kuriai pranešama, suverenitetą?
5. Įrodymų gavimo pažeidžiant Sąjungos teisę teisinės pasekmės:
- a) Ar draudimas naudoti įrodymus, gautus Sąjungos teisei prieštaraujančiu Europos tyrimo orderiu, gali tiesiogiai kilti iš Sąjungos teisėje įtvirtinto veiksmingumo principo?
 - b) Ar Sąjungos teisei prieštaraujančiu Europos tyrimo orderiu gautų įrodymų atveju Sąjungos teisėje įtvirtintas lygiavertiškumo principas reiškia, kad tokius įrodymus naudoti yra draudžiama, jeigu priemonės, kurią taikant įrodymai buvo surinkti vykdančiojoje valstybėje, nebūtų buvę galima skirti panašioje išduodančiosios valstybės nacionalinėje byloje, o įrodymų, surinktų taikant tokią neteisėtą nacionalinę priemonę, pagal išduodančiosios valstybės teisę nebūtų buvę galima naudoti?

- c) Ar pažeidžiama Sąjungos teisė, ypač veiksmingumo principas, jeigu įrodymai, pagal Sąjungos teisę gauti neteisėtai dėl to, kad nebuvo įtarimų dėl nusikalstamos veikos, baudžiamajame procese yra naudojami pateisinant tai nusikalstamų veikų, apie kurias pirmą kartą sužinota įvertinus įrodymus, sunkumu ir remiantis interesų pusiausvyra?
- d) Subsidiariai: ar iš Sąjungos teisės, ypač iš veiksmingumo principo, išplaukia, kad Sąjungos teisės pažeidimai gaunant įrodymus nacionaliniame baudžiamajame procese negali likti visiškai be pasekmių net ir sunkių nusikalstamų veikų atveju, todėl į juos kaltinamojo naudai turi būti atsižvelgta bent jau įrodymų vertinimo arba bausmės skyrimo lygmeniu?“

Procesas Teisingumo Teisme

- 55 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paprašė šį prašymą nagrinėti pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnyje numatytą pagreitintą procedūrą.
- 56 Grįsdamas savo prašymą jis tvirtina, kad pagrindinė byla turi būti išnagrinėta ypač skubiai. Jeigu dėl M. N. išduotas nacionalinis arešto orderis šiuo metu nevykdomas, proceso pailgėjimas, kurio galima išvengti ir už kurį atsakinga valstybė, gali lemti tai, kad šis arešto orderis bus panaikintas. Be to, Teisingumo Teismo sprendimas yra svarbus daugeliui panašių vykstančių procesų.
- 57 Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prašymu arba išimties tvarka savo iniciatyva Teisingumo Teismo pirmininkas, išklauses teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, gali nuspręsti nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal pagreitintą procedūrą, nukrypstant nuo šio reglamento nuostatų, jeigu dėl bylos pobūdžio reikia, kad ji būtų greitai išnagrinėta.
- 58 Šiuo klausimu primintina, kad tokia pagreitinta procedūra yra procesinė priemonė, taikytina ypatingos skubos atvejais (2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Randstad Italia*, C-497/20, EU:C:2021:1037, 37 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 59 Nagrinėjamu atveju 2022 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo pirmininkas, išklauses teisėją pranešėją ir generalinę advokatę, nusprendė atmesti šio sprendimo 55 punkte nurodytą prašymą.
- 60 Pirma, kadangi M. N. netaikoma laisvės atėmimo priemonė, aplinkybės, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi imtis visų priemonių, kad užtikrintų greitą pagrindinės bylos išnagrinėjimą, nepakanka, kad būtų pateisintas pagreitintos procedūros taikymas pagal Procedūros reglamento 105 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Rabal Cañas*, C-392/13, EU:C:2013:877, 15 punktą ir 2018 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Minister for Justice and Equality*, C-508/18 ir C-509/18, EU:C:2018:766, 13 punktą, taip pat 2023 m. liepos 13 d. Sprendimo *Ferrovienord*, C-363/21 ir C-364/21, EU:C:2023:563, 46 punktą).
- 61 Antra, klausimų svarba arba tai, kad šie klausimai gali būti susiję su dideliu asmenų ar teisinių situacijų skaičiumi, savaime nėra ypatingos skubos, kuri būtina siekiant pateisinti nagrinėjimą pagal pagreitintą procedūrą, priežastys (2004 m. rugsėjo 21 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Parlamentar / Taryba*, C-317/04, EU:C:2004:834, 11 punktą ir 2023 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *GN (Vaiko interesais grindžiamas atsisakymo pagrindas)*, C-261/22, EU:C:2023:1017, 30 punktą).

62 Vis dėlto Teisingumo Teismo pirmininkas, vadovaudamasis Procedūros reglamento 53 straipsnio 3 dalimi, nusprendė šios bylos nagrinėjimui suteikti pirmenybę.

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinum

63 *Staatsanwaltschaft Berlin* (Berlyno generalinė prokuratūra, Vokietija) ir kelios pastabas Teisingumo Teismui pateikusios vyriausybės teigia, kad kai kurie klausimai yra nepriimtini, nes iš esmės yra arba hipotetiniai, arba pernelyg bendro pobūdžio, arba susiję su faktinių aplinkybių ar nacionalinės teisės normų vertinimu.

64 Remiantis suformuota jurisprudencija, per procedūrą pagal SESV 267 straipsnį tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečios bylos ypatumus, turi įvertinti ir prejudicinio sprendimo būtinumą savo sprendimui, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą (šiuo klausimu žr. 1981 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Foglia*, 244/80, EU:C:1981:302, 15 punktą). Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, jei pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (2022 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *VD ir SR*, C-339/20 ir C-397/20, EU:C:2022:703, 56 punktas).

65 Atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo galima, tik jeigu yra akivaizdu, jog prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi būtinos faktinės ir teisinės informacijos, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (šiuo klausimu žr. 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 61 punktą ir 2022 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *VD ir SR*, C-339/20 ir C-397/20, EU:C:2022:703, 57 punktą).

66 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad tam tikri prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teismui susirūpinimą keliantys klausimai iš tiesų kyla iš nacionalinės teisės ir kad tas teismas dar turi atlikti tam tikrus faktinių aplinkybių vertinimus.

67 Vis dėlto iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad nacionaliniai teismai gali laisvai pasinaudoti teise kreiptis į Teisingumo Teismą bet kuriuo proceso momentu, kuris, jų vertinimu, yra tinkamas. Tinkamiausio momento kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą pasirinkimas priklauso jų išimtinai jurisdikcijai (šiuo klausimu žr. 2016 m. liepos 5 d. Sprendimo *Lombardi*, C-614/14, EU:C:2016:514, 17 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

68 Be to, reikia konstatuoti, kad pateikti prejudiciniai klausimai susiję su aiškiai nurodytų Sąjungos teisės nuostatų, nuo kurių, minėto teismo teigimu, priklauso sprendimas pagrindinėje byloje, išaiškinimu. Kadangi šiomis aplinkybėmis Berlyno generalinės prokuratūros ir šio sprendimo 63 punkte nurodytų vyriausybės pateiktų argumentų nepakanka siekiant nustatyti, kad yra akivaizdu, jog šis išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis ar dalyku, Teisingumo Teismo atsakymas į pateiktus klausimus yra būtinas sprendimui pagrindinėje byloje priimti.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 69 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/41 2 straipsnio c punktas ir 6 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinami taip, kad Europos tyrimo orderį dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo būtinau turi išduoti teismas, jeigu pagal išduodančiosios valstybės teisę pirmą kartą surinkti šiuos įrodymus išduodančiosios valstybės išimtinai vidaus procese turėjo nurodyti teismas.
- 70 Pirmiausia reikia pažymėti, kad nors Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalis padeda apibrėžti Europos tyrimo orderio išdavimo sąlygas, joje neapibrėžtas institucijos, galinčios išduoti tokį orderį, pobūdis.
- 71 Iš Direktyvos 2014/41 1 straipsnio 1 dalies matyti, kad Europos tyrimo orderis gali būti išduotas dviem atvejais. Taigi tokiu sprendimu gali būti siekiama, pirma, kad kitoje valstybėje narėje būtų įvykdyta viena ar kelios konkrečios tyrimo priemonės, siekiant gauti įrodymų, arba, antra, kad būtų gauti įrodymai, kuriuos jau turi vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos, t. y. kad šie įrodymai būtų perduoti išduodančiosios valstybės kompetentingoms institucijoms. Bet kuriuo atveju iš šios nuostatos matyti, kad Europos tyrimo orderį turi išduoti arba patvirtinti „teisminė institucija“.
- 72 Vis dėlto šioje nuostatoje vartojama sąvoka „teisminė institucija“ joje neapibrėžta. Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad šiomis aplinkybėmis Direktyvos 2014/41 1 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti kartu su jos 2 straipsnio c punktu, kuriame apibrėžta sąvoka „išduodančioji institucija“ (šiuo klausimu žr. 2023 m. kovo 2 d. Sprendimo *Staatsanwaltschaft Graz (Diuseldorfio mokestinių baudžiamųjų bylų tarnyba)*, C-16/22, EU:C:2023:148, 27 ir 28 punktus).
- 73 Iš minėtos direktyvos 2 straipsnio c punkto i papunkčio teksto matyti, kad šioje nuostatoje aiškiai numatyta, jog prokuroras yra viena iš institucijų, kurios, kaip ir teisėjas, teismas ar ikiteisminio tyrimo teisėjas, yra „išduodančioji institucija“. Pagal šią nuostatą pripažinimas „išduodančiąja institucija“ susiejamas su vienintele sąlyga – teismas ir asmenys, vykdančys teisėjo, ikiteisminio tyrimo teisėjo ar prokuroro funkcijas, turi turėti jurisdikciją atitinkamoje byloje (2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Staatsanwaltschaft Wien (Suklastoti mokėjimo nurodymai)*, C-584/19, EU:C:2020:1002, 50 ir 51 punktai).
- 74 Taigi, kadangi pagal išduodančiosios valstybės teisę prokuroras turi kompetenciją susiklosčius išimtinai šios valstybės vidaus situacijai skirti tyrimo priemonę dėl kompetentingų nacionalinių institucijų jau turimų įrodymų perdavimo, jis patenka į sąvoką „išduodančioji institucija“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2014/41 2 straipsnio c punkto i papunktį, kiek tai susiję su tyrimo orderio dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo išdavimu (pagal analogiją žr. 2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Staatsanwaltschaft Wien (Suklastoti mokėjimo nurodymai)*, C-584/19, EU:C:2020:1002, 52 punktą).
- 75 Vis dėlto, kai pagal išduodančiosios valstybės teisę prokuroras neturi kompetencijos skirti tokios įrodymų, kuriuos kompetentingos nacionalinės institucijos jau turi, perdavimo priemonės, taigi, be kita ko, kai esant išimtinai vidaus situacijai tokį perdavimą turi leisti būtent teismas dėl to, kad juo labai ribojamos atitinkamo asmens pagrindinės teisės, prokuroras negali būti laikomas

kompetentinga išduodančiąja institucija, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą (pagal analogiją žr. 2021 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Spetsializirana prokuratura (Srauto ir vietos nustatymo duomenys)*, C-724/19, EU:C:2021:1020, 39 punktą).

- 76 Nagrinėjamu atveju Vokietijos vyriausybė teigia, kad *StPO* 100e straipsnio 6 dalies 1 punkte nacionaliniu lygmeniu leidžiama perduoti įrodymus iš vienos nacionalinės tyrimo institucijos į kitą. Be to, pagal šį teisinį pagrindą, kuris skiriasi nuo naudojamojo pradiniam duomenų rinkimui, nereikalaujama, kad tokį perdavimą leistų teismas. Nustatyti, ar taip yra, turi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris vienintelis turi jurisdikciją aiškinti nacionalinę teisę.
- 77 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/41 1 straipsnio 1 dalis ir 2 straipsnio c punktas turi būti aiškinami taip, kad Europos tyrimo orderį dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo nebūtinai turi išduoti teismas, jeigu pagal išduodančiosios valstybės teisę išduodančiosios valstybės išimtinai vidaus procese pirmą kartą surinkti šiuos įrodymus turėjo nurodyti teismas, tačiau prokuroras yra kompetentingas nurodyti perduoti minėtus įrodymus.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

- 78 Pagal suformuotą jurisprudenciją nacionaliniams teismams ir Teisingumo Teismui bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, pastarasis teismas nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų išspręsti jo nagrinėjamą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismas prireikus turi performuluoti jam pateiktus klausimus. Šiuo atžvilgiu jis turi iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos, visų pirma iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies, atrinkti Sąjungos teisės klausimus, aiškintinus atsižvelgiant į bylos dalyką (šiuo klausimu žr. 1984 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Haug-Adrion*, 251/83, EU:C:1984:397, 9 punktą ir 2021 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ ir kt.*, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ir C-397/19, EU:C:2021:393, 131 punktą).
- 79 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjami Europos tyrimo orderiai susiję su Frankfurto generalinės prokuratūros gavimu iš Prancūzijos ikiteisminio tyrimo institucijų duomenų, surinktų iš mobiliųjų telefonų, kuriuose įdiegta paslauga *EncroChat*, kuria naudojami Vokietijos naudotojai. Šiuos duomenis minėtos institucijos surinko gavusios Prancūzijos teismo leidimą.
- 80 Taigi antrajame ir trečiajame prejudiciniuose klausimuose nurodyta situacija, kaip matyti ir iš šių klausimų teksto, susijusi tik su Direktyvos 2014/41 1 straipsnio 1 dalyje nurodytu antruoju atveju, t. y. su Europos tyrimo orderio išdavimu dėl įrodymų, kuriuos vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos jau turi, perdavimo.
- 81 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad antruoju ir trečiuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nustatytas materialines tokio Europos tyrimo orderio išdavimo sąlygas, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes, kai valstybės narės institucijos surinko duomenis iš mobiliųjų telefonų, kurie dėl specialios programinės įrangos ir pakeistos įrangos leidžia užmegzti ištisinį šifruotą ryšį.

- 82 Taigi antrojo klausimo a punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar, siekiant įvykdyti Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtintus būtinumo ir proporcingumo reikalavimus, Europos tyrimo orderio dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo išdavimas turi būti siejamas, be kita ko, su konkrečių sunkios nusikalstamos veikos požymių buvimu dėl kiekvieno atitinkamo asmens tuo metu, kai išduodamas Europos tyrimo orderis, ir ar gali pakakti įrodymų, kad yra daug nusikalstamų veikų, kurias padarė dar nenustatyti asmenys.
- 83 Be to, antrojo klausimo b punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat siekia išsiaiškinti, ar, atsižvelgiant į teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, pagal proporcingumo principą draudžiama išduoti Europos tyrimo orderį, kai duomenų, gautų taikant perėmimo priemonę, vientisumo negalima patikrinti dėl techninių principų, leidusių taikyti šią priemonę, konfidencialumo ir dėl šios priežasties persekiojama šalis galbūt negalėtų veiksmingai pakomentuoti šių duomenų vėlesniame baudžiamajame procese.
- 84 Dėl Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies b punkto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas trečiojo klausimo a ir b punktais siekia išsiaiškinti, ar – apskritai arba bent jau tada, kai šiuos duomenis išduodančiosios valstybės teritorijoje ir jos interesais surinko vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos, – išduodant Europos tyrimo orderį dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo taikomos tos pačios materialinės sąlygos, kokios taikomos išduodančiojoje valstybėje renkant šiuos įrodymus esant išimtinai vidaus situacijai.
- 85 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalį prokurorui draudžiama išduoti Europos tyrimo orderį dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo ir, jeigu taip, kokiomis sąlygomis, kai šie įrodymai buvo gauti šioms institucijoms išduodančiosios valstybės teritorijoje perėmus visų mobiliųjų telefonų, kurie dėl specialios programinės įrangos ir pakeistos įrangos leidžia užmegzti ištisinį šifruotą ryšį, naudotojų telekomunikacijas.
- 86 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvos 2014/41 tikslas (kaip matyti iš jos 5–8 konstatuojamų dalių) – pakeisti nevientisą ir sudėtingą įrodymų rinkimo tarpvalstybinio pobūdžio baudžiamosiose bylose sistemą; šia direktyva siekiama, įdiegus viena priemonę (vadinamąją „Europos tyrimo orderiu“) grindžiamą paprastesnę ir veiksmingesnę sistemą, palengvinti ir paspartinti teismų bendradarbiavimą ir taip prisidėti prie Sąjungai nustatyto tikslo remiantis didesniu valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve įgyvendinimo (2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Staatsanwaltschaft Wien (Suklastoti mokėjimo nurodymai)*, C-584/19, EU:C:2020:1002, 39 punktą).
- 87 Pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 ir 2 dalis išduodant Europos tyrimo orderį turi būti įvykdytos dvi kumuliacinės sąlygos, kurių laikymąsi patikrina išduodančioji institucija. Pirma, pagal šio 6 straipsnio 1 dalies a punktą ši institucija turi įsitikinti, kad Europos tyrimo orderio išdavimas yra būtinas ir proporcingas šios direktyvos 4 straipsnyje nurodytiems proceso tikslams, atsižvelgiant į įtariamojo arba kaltinamojo teises. Antra, pagal minėto 6 straipsnio 1 dalies b punktą minėta institucija turi patikrinti, ar Europos tyrimo orderyje nurodyta (-os) tyrimo priemonė (-ės) galėjo būti nurodyta (-os) vykdyti tokiomis pačiomis sąlygomis panašioje nacionalinėje byloje.

- 88 Taigi pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a punktą reikalaujama, kad Europos tyrimo orderio išdavimo būtinumo ir proporcingumo kontrolė būtų atliekama remiantis šios direktyvos 4 straipsnyje nurodytų procesų tikslais. Pastarojo straipsnio, kuriame nustatytos procesų, kuriuose gali būti išduotas Europos tyrimo orderis, rūšys, a punkte nustatyta, kad toks orderis gali būti išduotas „baudžiamajame procese, kurį pradėjo teisminė institucija ar kuris gali būti pradėtas teisminėje institucijoje dėl nusikalstamos veikos pagal išduodančiosios valstybės teisę“. Kadangi šioje nuostatoje daroma nuoroda į išduodančiosios valstybės teisę, tokio orderio išdavimo būtinumas ir proporcingumas turi būti vertinamas atsižvelgiant tik į šią teisę.
- 89 Atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimus, primintus šio sprendimo 82 ir 83 punktuose, reikia pažymėti, kad Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies a punkte nereikalaujama, kad Europos tyrimo orderio dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo išdavimas būtinai priklausytų nuo to, ar Europos tyrimo orderio išdavimo metu dėl kiekvieno atitinkamo asmens taikoma konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis grindžiama sunkios nusikalstamos veikos prezumpcija, kai toks reikalavimas nekyla iš išduodančiosios valstybės teisės.
- 90 Be to, pagal šią nuostatą taip pat nedraudžiama išduoti Europos tyrimo orderio, kai duomenų, gautų taikant perėmimo priemonę, vientisumo negalima patikrinti dėl techninių principų, leidusių taikyti šią priemonę, konfidencialumo, su sąlyga, kad vėlesniame baudžiamajame procese užtikrinama teisė į teisingą bylos nagrinėjimą. Perduotų įrodymų vientisumas iš esmės gali būti vertinamas tik tada, kai kompetentingos institucijos iš tikrųjų turi atitinkamus įrodymus, o ne ankstesniame Europos tyrimo orderio išdavimo etape.
- 91 Iš Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies b punkto teksto ir šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto atskyrimo, priminto šio sprendimo 68 punkte, taip pat matyti, kad tuo atveju, kai „Europos tyrimo orderyje nurodytą tyrimo priemonę“ sudaro vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų gavimas (t. y. šių įrodymų perdavimas išduodančiosios valstybės kompetentingoms institucijoms), toks orderis gali būti išduotas, tik jeigu toks perdavimas „galėjo būti nurodytas tokiomis pačiomis sąlygomis panašioje nacionalinėje byloje“.
- 92 Vartojant žodžius „tokiomis pačiomis sąlygomis“ ir „panašioje nacionalinėje byloje“, Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies b punkte tikslų Europos tyrimo orderio išdavimo sąlygų nustatymas susiejamas tik su išduodančiosios valstybės teise.
- 93 Darytina išvada, kad pageidaujama gauti vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimus įrodymus išduodančioji institucija turi susieti Europos tyrimo orderį su visų sąlygų, kurios pagal jos valstybės narės teisę numatomos panašioje nacionalinėje byloje, laikymusi.
- 94 Tai reiškia, kad tokio Europos tyrimo orderio, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų turimų duomenų – galinčių suteikti informacijos apie mobiliojo telefono, kuris dėl specialios programinės įrangos ir pakeistos įrangos leidžia užmegzti ištisinį šifruotą ryšį, naudotojo komunikacijas – perdavimo teisėtumui taikomos tos pačios sąlygos, kokios prireikus taikomos tokių duomenų perdavimui esant išimtinai išduodančiosios valstybės vidaus situacijai.
- 95 Taigi, nors išduodančiosios valstybės teisė tokį perdavimą sieja su konkrečių įrodymų, kad kaltinamasis padarė sunkių nusikalstamų veikų, buvimu arba su įrodymų, kuriuos sudaro aptariami duomenys, leistinumu, Europos tyrimo orderio išdavimui taikomos visos šios sąlygos.

- 96 Vis dėlto pagal Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies b punktą nereikalaujama (taip pat ir tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai atitinkamus duomenis išduodančiosios valstybės teritorijoje ir jos interesais surinko vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos), kad Europos tyrimo orderio dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo išdavimui būtų taikomos tos pačios materialinės sąlygos, kokios taikomos išduodančiojoje valstybėje renkant šiuos įrodymus.
- 97 Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalies b punktu siekiama užkirsti kelią išduodančiosios valstybės teisėje numatytų taisyklių ir garantijų apėjimui. Vis dėlto nagrinėjamu atveju neatrodo, kad tokių įrodymų rinkimo ir taip surinktų įrodymų perdavimo pagal Europos tyrimo orderį tikslas ar poveikis būtų buvęs toks apėjimas, o tai turi patikrinti nacionalinis teismas.
- 98 Be to, kadangi Direktyvoje 2014/41 nėra jokios taisyklės, pagal kurią Europos tyrimo orderiui dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo būtų taikoma įvairi tvarka, atsižvelgiant į vietą, kur šie įrodymai buvo surinkti, aplinkybė, kad nagrinėjamu atveju vykdančioji valstybė duomenis surinko išduodančiosios valstybės teritorijoje ir jos interesais, šiuo klausimu neturi reikšmės.
- 99 Taip pat reikia priminti, kad visų pirma iš Direktyvos 2014/41 2, 6 ir 19 konstatuojamųjų dalių matyti, kad Europos tyrimo orderis – tai SESV 82 straipsnio 1 dalyje nurodyta teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose priemonė, grindžiama nuosprendžių ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principu. Šis principas, kuris yra teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose „kertinis akmuo“, savo ruožtu grindžiamas tarpusavio pasitikėjimu ir nuginčijama prezumpcija, kad kitos valstybės narės laikosi Sąjungos teisės, visų pirma – gerbia pagrindines teises (2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Staatsanwaltschaft Wien (Suklastoti mokėjimo nurodymai)*, C-584/19, EU:C:2020:1002, 40 punktas).
- 100 Darytina išvada, kad kai išduodančioji institucija pageidauja, kad remiantis Europos tyrimo orderiu jai būtų perduoti vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimi įrodymai, pirmoji iš šių institucijų neturi teisės kontroliuoti atskiros procedūros, kurią taikydama vykdančioji valstybė narė surinko prašomus perduoti įrodymus, teisėtumo. Konkrečiai kalbant, priešingas šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalies aiškinimas praktiškai lemtų sudėtingesnę ir mažiau veiksmingą sistemą, kuri pakenktų šia direktyva siekiamam tikslui.
- 101 Be to, reikia pabrėžti, kad Direktyva 2014/41 užtikrina atitinkamų asmenų pagrindinių teisių gerbimo teisminę kontrolę.
- 102 Pirma, pagal Direktyvos 2014/41 14 straipsnio 1 dalį valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad tyrimo priemonei, dėl kurios išduotas Europos tyrimo orderis, būtų taikomos teisių gynimo priemonės, lygiavertės taikomoms panašioje nacionalinėje byloje. Šiomis aplinkybėmis kompetentingas teismas turi patikrinti, ar laikytasi tokio orderio išdavimo sąlygų, kurios nurodytos šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje ir primintos šio sprendimo 87–95 punktuose.
- 103 Taigi, jeigu kitos valstybės narės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimas pasirodytų esąs neproporcingas išduodančiojoje valstybėje atitinkamam asmeniui iškeltų baudžiamųjų bylų tikslais dėl, pavyzdžiui, šio asmens pagrindinių teisių pažeidimo sunkumo arba tokius įrodymus būtų nurodyta perduoti pažeidžiant panašioje nacionalinėje byloje taikytiną teisinę tvarką, skundą dėl Europos tyrimo orderio dėl šio perdavimo gavęs teismas turėtų padaryti atitinkamas išvadas pagal nacionalinę teisę.

- 104 Antra, pagal Direktyvos 2014/41 14 straipsnio 7 dalį valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad išduodančiojoje valstybėje iškeltoje baudžiamojoje byloje vertinant įrodymus, gautus pagal šį Europos tyrimo orderį, būtų paisoma teisės į gynybą ir būtų užtikrintas teisingas bylos nagrinėjimas.
- 105 Kalbant konkrečiai apie teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, reikia, be kita ko, priminti: manydamas, kad šalis negali veiksmingai pakomentuoti įrodymo, kuris gali turėti lemiamą įtaką faktinių aplinkybių vertinimui, teismas turi konstatuoti teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimą ir atmesti šį įrodymą, kad būtų išvengta tokio pažeidimo (šiuo klausimu žr. 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *Prokuratuur (Prieigos prie elektroninių ryšių duomenų sąlygos)*, C-746/18, EU:C:2021:152, 44 punktą).
- 106 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją prokurorui nedraudžiama išduoti Europos tyrimo orderio dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo, kai šie įrodymai buvo gauti šioms institucijoms išduodančiosios valstybės teritorijoje perėmus visų mobiliųjų telefonų, kurie dėl specialios programinės įrangos ir pakeistos įrangos leidžia užmegzti ištisinį šifruotą ryšį, naudotojų telekomunikacijas, jeigu tokiu orderiu laikomasi visų sąlygų, prireikus numatytų tokių įrodymų perdavimui išduodančiosios valstybės teisėje esant išimtinai šios valstybės vidaus situacijai.

Dėl ketvirtojo klausimo a ir b punktų

- 107 Ketvirtojo klausimo a ir b punktais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/41 31 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad su įsiskverbimu į galinius įrenginius susijusi priemonė, skirta interneto ryšio paslaugos srauto, vietos nustatymo ir ryšių duomenims perimti, yra „telekomunikacijų perėmimas“ (kaip tai suprantama pagal šį straipsnį), apie kurį turi būti pranešta valstybės narės, kurios teritorijoje yra telekomunikacijų perėmimo subjektas, teismui.
- 108 Šios direktyvos 31 straipsnio 1 dalyje numatytas atvejis, kai valstybės narės kompetentinga institucija, siekdama įvykdyti tyrimo priemonę, leido perimti telekomunikacijų perėmimo subjekto – kurio komunikavimo adresas naudojamas kitos valstybės narės, kurios techninės pagalbos nereikia šiam perėmimui įvykdyti, teritorijoje – telekomunikacijas. Tokiu atveju pirmoji iš šių valstybių narių, vadinama „perimančiąja valstybe nare“, apie šį perėmimą turi pranešti antrosios iš šių valstybių narių, vadinamos „valstybe nare, kuriai pranešama“, kompetentingai institucijai.
- 109 Visų pirma, dėl šioje nuostatoje vartojamos sąvokos „telekomunikacijos“ reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų matyti, kad tuo atveju, kai Sąjungos teisės nuostatoje aiškiai nedaroma nuorodos į valstybių narių teisę, norint nustatyti šios nuostatos prasmę ir apimtį, jos sąvokos visoje Sąjungoje paprastai turi būti aiškinamos savarankiškai ir vienodai, atsižvelgiant ne tik į šios nuostatos sąvokas, bet ir į jos kontekstą bei teisės aktų, kuriame ji įtvirtinta, siekiamus tikslus (šiuo klausimu žr. 1984 m. sausio 18 d. Sprendimo *Ekro*, 327/82, EU:C:1984:11, 11 punktą ir 2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Staatsanwaltschaft Wien (Suklastoti mokėjimo nurodymai)*, C-584/19, EU:C:2020:1002, 49 punktą).

- 110 Atsižvelgiant į tai, kad jokioje Direktyvos 2014/41 nuostatoje nėra nei šios direktyvos 31 straipsnio 1 dalyje vartojamos sąvokos „telekomunikacijos“ apibrėžties, nei aiškios nuorodos į valstybių narių teisę tam, kad būtų nustatyta šios sąvokos prasmė ir apimtis, reikia konstatuoti, kad ji Sąjungos teisėje turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai, laikantis pirmesniame punkte primintos metodikos.
- 111 Pirma, kiek tai susiję su Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 dalies tekstu, pažymėtina, kad sąvoka „telekomunikacijos“ paprastai reiškia visus informacijos perdavimo nuotoliniu būdu procesus.
- 112 Antra, kalbant apie Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 dalies kontekstą, reikia pažymėti, kad šio straipsnio 2 dalyje numatyta, jog šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pranešimas siunčiamas naudojant šios direktyvos C priede nustatytą formą. Šio priedo B dalies III punkte „Informacijos [Telekomunikacijų] perėmimo [su]bjektas“ nurodytas ir telefono numeris, ir interneto protokolo adresas („IP adresas“), ir elektroninio pašto adresas. Be to, platų sąvokos „telekomunikacijos“ supratimą patvirtina Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 3 dalis, kurioje nediferencijuojant numatyta perimta „medžiaga“.
- 113 Trečia, kiek tai susiję su Direktyvos 2014/41 31 straipsnio tikslu, iš jos 30 konstatuojamosios dalies matyti, kad bendradarbiavimo pagal šią direktyvą galimybės telekomunikacijų perėmimo srityje neturėtų apsiriboti tik telekomunikacijų turiniu, bet taip pat galėtų būti susijusios su tokių telekomunikacijų srauto ir vietos nustatymo duomenų rinkimu.
- 114 Darytina išvada, kad įsiskverbimas į galinius įrenginius, skirtas ne tik telekomunikacijų, bet ir srauto ar vietos nustatymo duomenims perimti iš internetu grindžiamos ryšių paslaugos, yra „telekomunikacijų perėmimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 dalį.
- 115 Be to, kalbant apie instituciją, kuriai turi būti adresuotas šiame straipsnyje numatytas pranešimas, pažymėtina, kad iš šios direktyvos 31 straipsnio 1 dalies teksto matyti, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas tik nurodė „valstybės [narės], kuriai pranešama, kompetentingą instituciją“, nepaaiškindamas, kokio pobūdžio turi būti ši institucija – administracinė ar teismas – ar kokios jos funkcijos.
- 116 Taip pat reikia pažymėti, kad minėta institucija nepriklauso prie Direktyvos 2014/41 33 straipsnyje išvardytos informacijos, kurią valstybės narės turėjo pateikti Europos Komisijai. Be to, iš šios direktyvos C priede pateiktos formos, kuri, kaip nurodyta šio sprendimo 112 punkte, turi būti naudojama pranešant apie „telekomunikacijų perėmimą“, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 31 straipsnio 1 dalį, matyti, kad vienintelė nuoroda, kuri šiuo klausimu turi būti pateikta šioje formoje, yra „valstybė [narė], kuriai pranešama“.
- 117 Taigi kiekviena valstybė narė turi paskirti instituciją, kompetentingą gauti Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą. Jeigu perimančioji valstybė narė negalėtų nustatyti valstybės narės, kuriai pranešama, kompetentingos institucijos, toks pranešimas galėtų būti siunčiamas bet kuriai valstybės narės, kuriai pranešama, institucijai, kurią perimančioji valstybė narė šiuo tikslu laiko tinkama.
- 118 Vis dėlto šiuo klausimu reikia paaiškinti, kad kompetentinga institucija, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 1 dalį, pagal šios direktyvos 31 straipsnio 3 dalį gali, be kita ko, pranešti, kad perėmimo negalima vykdyti arba jis turi būti nutrauktas, jeigu perėmimas nebūtų leidžiamas panašioje nacionalinėje byloje. Darytina išvada, kad jeigu pranešimą gavusi institucija

nėra kompetentinga institucija pagal valstybės narės, kuriai pranešama, teisę, pirmoji institucija, siekdama užtikrinti Direktyvos 2014/41 31 straipsnio veiksmingumą, turi savo iniciatyva perduoti pranešimą kompetentingai institucijai.

- 119 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į ketvirtojo klausimo a ir b punktus reikia atsakyti: Direktyvos 2014/41 31 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad su įsiskverbimu į galinius įrenginius susijusi priemonė, skirta interneto ryšio paslaugos srauto, vietos nustatymo ir ryšių duomenims perimti, yra „telekomunikacijų perėmimas“ (kaip tai suprantama pagal šį straipsnį), apie kurį turi būti pranešta valstybės narės, kurios teritorijoje yra telekomunikacijų perėmimo subjektas, šiuo tikslu paskirtai institucijai. Jeigu perimančioji valstybė narė negali nustatyti valstybės narės, kuriai pranešama, kompetentingos institucijos, toks pranešimas gali būti siunčiamas bet kuriai valstybės narės, kuriai pranešama, institucijai, kurią perimančioji valstybė narė šiuo tikslu laiko tinkama.

Dėl ketvirtojo klausimo c punkto

- 120 Ketvirtojo klausimo c punktu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/41 31 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo siekiama apsaugoti naudotojų, kuriems taikoma „telekomunikacijų perėmimo“ (kaip tai suprantama pagal šį straipsnį) priemonė, teises ir kad ši apsauga apima taip surinktų duomenų naudojimą vykdančią baudžiamąją persekiojamą, pradėtą valstybėje narėje, kuriai pranešama.
- 121 Visų pirma, priešingai nei Direktyvos 2014/41 30 straipsnyje reglamentuojamas „telekomunikacijų perėmimas naudojantis kitos valstybės narės technine pagalba“, šios direktyvos 31 straipsnyje nurodytas „telekomunikacijų perėmimas“ (t. y. perėmimas, kuriam nereikia valstybės narės, kurios teritorijoje yra informacijos [telekomunikacijų] perėmimo subjektas, techninės pagalbos) nėra Europos tyrimo orderio dalykas. Darytina išvada, kad įvairios sąlygos ir garantijos, taikomos tokiam orderiui, šiam perėmimui netaikomos.
- 122 Be to, kaip pažymėta šio sprendimo 118 punkte, iš Direktyvos 2014/41 31 straipsnio 3 dalies teksto matyti, kad tuo atveju, kai perėmimas panašioje nacionalinėje byloje neleidžiamas, valstybės narės, kuriai pranešama, kompetentinga institucija perėmimą vykdančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai gali pranešti, kad šio perėmimo negalima vykdyti arba jis turi būti nutrauktas, o prireikus – kad perimti duomenys negali būti naudojami arba gali būti naudojami tik jos nustatytomis sąlygomis.
- 123 Veiksmazodžio „galėti“ vartojimas šioje nuostatoje reiškia, kad valstybė narė, kuriai pranešama, turi galimybę, kurios vertinimas priklauso šios valstybės kompetentingos institucijos diskrecijai, o naudojimasis šia galimybe turi būti pagrįstas tuo, kad toks perėmimas panašioje nacionalinėje byloje nebūtų leidžiamas.
- 124 Taigi Direktyvos 2014/41 31 straipsniu siekiama ne tik garantuoti, kad būtų gerbiamas valstybės narės, kuriai pranešama, suverenitetas, bet ir užtikrinti, kad nebūtų pakenkta šioje valstybėje narėje garantuojamam apsaugos telekomunikacijų perėmimo srityje lygiui. Taigi, kadangi telekomunikacijų perėmimo priemonė yra Chartijos 7 straipsnyje įtvirtintos teisės į privataus gyvenimo gerbimą ir komunikacijos slaptumą suvaržymas (šiuo klausimu žr. 2019 m. sausio 17 d. Sprendimo *Dzivev ir kt.*, C-310/16, EU:C:2019:30, 36 punktą), reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2014/41 31 straipsniu taip pat siekiama apsaugoti asmenų, kuriems taikoma tokia priemonė, teises, o šis tikslas apima duomenų naudojimą baudžiamajam persekiojimui valstybėje narėje, kuriai pranešama.

125 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į ketvirtojo klausimo c punktą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/41 31 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo taip pat siekiama apsaugoti naudotojų, kuriems taikoma „telekomunikacijų perėmimo“ (kaip tai suprantama pagal šį straipsnį) priemonė, teises.

Dėl penktojo klausimo

126 Penktuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar veiksmingumo principas įpareigoja nacionalinį baudžiamųjų bylų teismą nagrinėjant baudžiamąją bylą, iškeltą nusikalstamomis veikomis įtariamam asmeniui, neatsižvelgti į pažeidžiant Sąjungos teisės reikalavimus gautą informaciją ir įrodymus.

127 Pirmiausia reikia pažymėti, kad į šį klausimą reikia atsakyti tik tuo atveju, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis atsakymais į pirmąjį–ketvirtąjį prejudicinius klausimus, padarytų išvadą, kad Europos tyrimo orderiai buvo išduoti neteisėtai.

128 Be to, pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos teisę taisyklės dėl informacijos ir įrodymų, gautų pažeidžiant Sąjungos teisę, leistinumą ir vertinimą baudžiamajame procese iš principo turi būti nustatytos tik nacionalinėje teisėje (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *La Quadrature du Net ir kt.*, C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 222 punktą).

129 Iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad, jei nėra konkrečią sritį reglamentuojančių Sąjungos nuostatų, pagal procesinės autonomijos principą kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistemoje turi būti reglamentuotos ieškinių ir skundų, skirtų teisės subjektų iš Sąjungos teisės kildinamoms teisėms užtikrinti, procesinės taisyklės su sąlyga, kad jos nėra mažiau palankios nei taisyklės, reglamentuojančios panašias situacijas, kurioms taikoma vidaus teisė (lygiavertiškumo principas), ir kad dėl jų netampa praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga pasinaudoti Sąjungos teisės suteiktomis teisėmis (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr. 1976 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Rewe-Zentralfinanz ir Rewe-Zentral*, 33/76, EU:C:1976:188, 5 punktą ir 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *La Quadrature du Net ir kt.*, C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 223 punktą).

130 Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 104 ir 105 punktų, negalima neatsižvelgti į tai, kad pagal Direktyvos 2014/41 14 straipsnio 7 dalį valstybės narės, nepažeisdamos nacionalinių proceso taisyklių taikymo, aiškiai įpareigojamos užtikrinti, kad išduodančiojoje valstybėje vykstančiame baudžiamajame procese vertinant įrodymus, gautus pagal Europos tyrimo orderį, būtų paisoma teisės į gynybą ir būtų užtikrintas teisingas bylos nagrinėjimas, o tai reiškia, kad įrodymas, kurio šalis negali veiksmingai pakomentuoti, iš baudžiamosios bylos turi būti pašalintas.

131 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į penktąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/41 14 straipsnio 7 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nacionalinis baudžiamųjų bylų teismas, nagrinėdamas nusikalstamomis veikomis įtariamam asmeniui iškeltą baudžiamąją bylą, privalo neatsižvelgti į informaciją ir įrodymus, jeigu šis asmuo negali veiksmingai pakomentuoti šios informacijos ir įrodymų ir jeigu jie gali turėti reikšmingą įtaką faktinių aplinkybių vertinimui.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 132 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose 1 straipsnio 1 dalis ir 2 straipsnio c punktas

turi būti aiškinami taip:

Europos tyrimo orderį dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo nebūtinai turi išduoti teismas, jeigu pagal išduodančiosios valstybės teisę išduodančiosios valstybės išimtinai vidaus procese pirmą kartą surinkti šiuos įrodymus turėjo nurodyti teismas, tačiau prokuroras yra kompetentingas nurodyti perduoti minėtus įrodymus.

2. Direktyvos 2014/41 6 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip:

pagal ją prokurorui nedraudžiama išduoti Europos tyrimo orderio dėl vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų jau turimų įrodymų perdavimo, kai šie įrodymai buvo gauti šioms institucijoms išduodančiosios valstybės teritorijoje perėmus visų mobiliųjų telefonų, kurie dėl specialios programinės įrangos ir pakeistos įrangos leidžia užmegzti ištisinį šifruotą ryšį, naudotojų telekomunikacijas, jeigu tokiu orderiu laikomasi visų sąlygų, prireikus numatytų tokių įrodymų perdavimui išduodančiosios valstybės teisėje esant išimtinai šios valstybės vidaus situacijai.

3. Direktyvos 2014/41 31 straipsnis

turi būti aiškinamas taip:

su įsiskverbimu į galinius įrenginius susijusi priemonė, skirta interneto ryšio paslaugos srauto, vietos nustatymo ir ryšių duomenims perimti, yra „telekomunikacijų perėmimas“ (kaip tai suprantama pagal šį straipsnį), apie kurią turi būti pranešta valstybės narės, kurios teritorijoje yra telekomunikacijų perėmimo subjektas, šiuo tikslu paskirtai institucijai. Jeigu perimančioji valstybė narė negali nustatyti valstybės narės, kuriai pranešama, kompetentingos institucijos, toks pranešimas gali būti siunčiamas bet kuriai valstybės narės, kuriai pranešama, institucijai, kurią perimančioji valstybė narė šiuo tikslu laiko tinkama.

4. Direktyvos 2014/41 31 straipsnis

turi būti aiškinamas taip:

juo taip pat siekiama apsaugoti naudotojų, kuriems taikoma „telekomunikacijų perėmimo“ (kaip tai suprantama pagal šį straipsnį) priemonė, teises.

5. Direktyvos 2014/41 14 straipsnio 7 dalis

turi būti aiškinama taip:

pagal ją nacionalinis baudžiamųjų bylų teismas, nagrinėdamas nusikalstamomis veikomis įtariamam asmeniui iškeltą baudžiamąją bylą, privalo neatsižvelgti į informaciją ir įrodymus, jeigu šis asmuo negali veiksmingai pakomentuoti šios informacijos ir įrodymų ir jeigu jie gali turėti reikšmingą įtaką faktinių aplinkybių vertinimui.

Parašai.